

۳۰ مایس ۱۹۱۸

صافی : ۴۶

ایکڑھی جلد

تیکلی محبو

ایطراوردن مسوکه اکه معروف شیخس اولان
غراندوق «لوقاس نوتاراس» که مقدس شهرک سوقا -
فازنده لاتین تاجی کورمکدن ایسه تورک صاریتک
غلبه سی ترجیح ایده چی سوزنی، اوکفر آمیز
سوزی بویوک سس ایله تلفظ ایتدیکی ایشیدیلایمی
ایدی! اوکون، رومایه بسله دیکین و غرض ساقه سیله
مقرطانه مدح و ثنا ایتدیکی تورکار طرفندن بالاخره
اولومه محکوم ایدیلش اولان بوا دمک عاقبت جلیعی ده
بوتارخک نهایتده کوریه چکدر .

اساساً قاردینال «نزدیر» دن و بر درجه به قدر
ایطراوردن غیری، اتحادک حقیق طرفدارانی، همان
بلااستنا، پکزیاده نریه اولان قلاسیق تربیه فکریه لری
اعتقادات خصوصده تام بر لایقیدی ایه مناج ایش،
وبوندن دولای امالی میانشده صوفیق و تعصده یکتا
اولان او تیرق خلقتک مستکره کین و غرضلریه،
خشین نفرت و لغتلیریه کنیدلری معروض قیلش
اولان اون بشچی عصرک انسانیت پرور دیلان متفکرین
صنعه منسوب ایدیلر. کروه اجاعیه تک حاقلری
اولان آفاق طاقی ره بانی، بر آلالی کشیش، روما
باباسنه متعصبانه و کال قطعیته ایله دشمن قلش
ایدیلر. بویکوه، مدحش تورک تپلکسینه قارشو،
بوقاریده کفر آمیز سوزلری ذکر ایتدیکم غراندوق
«نوتاراس» درجه سنده فنا دوشیوردی .

کوستار شلو مبرزه

بکی سرائی قصیده سی

فاخ سلطان محمد استانبولی آلفدن مسوکرا،
پای تخت یاقی ایسته دیک بو اتمالیز شهرده برجوق
بنار، حمام، مدرسه لر، تره لر، جامعلر، دارالحلشیر،
عمارتلر یاپدی، صوبولاری یکیدن تنظیم ایتدی .
طورسون بک «ناریخ ابوالفتح» نده بو اعمارات خنده
اوزون تفصیلات وارد. ینه بو اعمارات صیراستنده
وجوده کتیریلن «بکی سرائی» خنده ده عینی مورخ
ای معلومات و بریسور . بز او دور ادبیاتی خنده ده
قارلارمه برفکر ویره یلمک ایچون، مشهور شاعر
بروسه ای احمد باشاک بوسیله ایله نظم ایش اولدنی
مشهور قصیده تک بعض منتخب پارچه لری درج
ایدیوروز:

ای قصر فلك رفت ووی طاق معلا

هر بابله بکزر قاپوکه جنت مأوا

کردونده نسیق کبی بریت اولامعور

چنده نفرشک کی برفرش اولاعلا

مدرات عماده اشیک مستد عالی

هم منزل محموده قاپوکه مقصد امضا

حاجات الن اورماغه طواف ایچره ملاک

کمه قاپوکه حلقه سیدر غروه ووثقا

صان آینه غیب نما اولدی رخا

کیم ایتدی جهان نقش کون کی هویدا

هر قاتکه بریابه بدی چرخ معلق

ایوانکه برطاق قفوز قبه عظمیا

بزمکه یانان شمعدن اویرامغه قندیل

هر کجه کایر روزنکه ماه جلا

بن وارکن اول مرتبه دکز سکارا

فراشلک جالندی جاروبله هر صبح

کافور غباریله دولار قبه مینا

جاروب صفت بسته میان اولسه بریدر

کیم بوز سوزوب ایشیک کی بالکده جوزا

ناهد نواستدن ایدر بزمکی معنی

مطر بارک آله القاوله ششنا

اقوال مغنیکه ساج ایدلی زهره

تعلیبه کایر چشکن آلوب زهره زهرا

چون مطبعتک دودنه در چرخ هوادار

دولارسه دماغنه نهطک هر کجه سودا

اول مسوکه دیوارک نقش ایلدی نقاش

تشیه اولوغه پارادی آکا طوبا

شادله کچر عمر کی تازه وخرم

اول مسوکه سرائیکه همیشه اولور اجرا

کوتری بویا شربت جلاب روان بخش

یا تهرین کایتدی جان باغی اسقا

بو حوضی یاشمه خورشید جهان تاب

بوفرشیا جام جهان بین جلا

مرآت مذهب آسار آلتون رستینه

خورشیده اول اولمه زربینه همتا

قصریکه قن بکزه برمه لر ائلاک

کیم ماه افارله دولو بونده نهوارسه

آهورل اولور بونده پری پیکر و مشکین

طوطیلر اولور بونده شکر خنده وکویا

هر کون سرفصریکه چقار مهردل افروز

کیم شاهنشینک کوزه وب ایده غاشا

ناکه کورونور کوزیه برما لقا کیم

کرم اولوب ایدر روزنه دن کنلنن ابقا

بالای سرائیکه طوتار قصر رفیعک

یوچرخ برین اوستنه برخیمه والا

تا کیم طوغه سدا یازدی اول برج شرفدن

ماه ایله مقارن کورونه جمع ثریا

اول ماه سعادتک قیور صدر کی منزل

خورشید جهان کبی فلك فرقه قوریا

سلطان سلاطین جهان شاه محمد

جشید قدر قدر فریدون قضا

بوغیدی جهان ملکیتی منشوریه تحریر

کیم لوحده قیلشدی قلم آدنی طغرا

کچا کرینک منصی در مشرق و مغرب

ادنا قولنک بخششیدر منک دارا

لطف و کرم خلق و سخاوتله مرین

فضل و هنر و علم و شجاعتله شلا

رام اولدی سنک رایکه بوتوسن کردون

کیم شکل هال اولدی فلك چنگنه تما

آهوی فلك کوردی سحر شیر لوا کی

خون جگرندن دل صبح اولدی دم آلا

ماه عذک برج قرقیلدی زینی

کیم نعل سمندهک هلال اولدی هویدا

عهدکده نقاب اغدی بر کیسه مکرنی

دورکده قن چکده بر کیسه مکریا

ماه اولماقون جملکه بجره کردان

هر دم بر ایدر کاسه سی عتبر سارا

بو مطلع غرایه دوزر صوت تر آهک

بستان سرائیکه اوتن مرغ خوش آوا :

ای قبله که اهل صفا اول رخ زیبا

وی حلقه بیت الحرم اول زلف سبنا

دل خط غبارک کورون او قوردی رخا

روشن بوکه ایدر نقطه خالک آنک خونا

خضر خنک ایریمسه قافلو یاشم ای دوست

قیوردی کوزم زورنی غرقه دریا

یا چکسون آهو کوزکه مکرله قاشک

کیم قیلدی حرم کوشه سی منزل و ماوا

کیسولریه تاب و بربر دوستک یعنی

شه دوری درر باغی کرک ظلمت سودا

تیغله طوتار غمره سی اقام جانی

اسلام دایرن یتکه شاه معلا

شاهانه وار اولدی ایسه اولکی سرائک

قدسیله یوز اورماقون مسجد امضا

چون ایلدک اول کبه عالی عمارت

اولدی آکا تحویل بوکون قبله علیا

شول کوهر تر نظم که آکا ایرمیدیکون

دریابه دوشر غیرتله لؤلؤ لالا

شول مدحت عالی که وصفده بو قصرک

صفکده کی زلوحده تصویر اوله شاها

طولاشدی کیم یختم اوجندن دنه شاه

کیم یازاماد نلتی بر حرفنک اما

جان دوله یتکه بل باغلاب ایتدم

مدحک هوس خامه کی باشمه سودا

دوزدم طبق ارضه برساک جواهر

کیم مجلسک نقل اول اول عقد ثریا

بر نظم که آکا طاکه قاور رسته پروین

برشعرک حیراندر آنک لطفه شرا

قنده بولا مدحک کی شیرین شکرستان

احد کی برطوطی ترکوی شکوفا

اطناب کلام ایتدیکه نکتہ بودر کیم

محبوب جهانک سکا مطلوبدر اصفا

نیجه که جهان باغی کوسترمه کرم

کلزار فلکده آجیلور بر کل رعنا

تا کلانک نیلوفری زرین ایدوب انجم

برقطره شبنم کورونه سیزه مینا

تا یاز سفید سحر آجوب پرزین

مرغ سیه شب طوغوره بیضا

بخنک کوشی مشرق دولته منور

عمرک کونی کلزار سعادتده مطرا

مسوکه شرف باغنه بر کلین تررد

وار ایکی بوداغنده ایکی غنچه رعنا

اصلی سرفراز ایدوب اول قادی و دایم
فرعی رفیع ایسون الله تعالی
بنیاد سرائیکه بودر احسن تاریخ
کم ایدمه بارک ملوک حی توانا

بررسی احمد یاشا

فاتحک شخصیتنه دائر

فاتحک معارفیرلرکی

پادشاه اولدینی کی خلعت سلطنتی محقر کوره رک
زی علمای اختیار ایدمه رک معارفه اولان رغبتی
اعلان ایلدی .

اداره ملک بویوک قوئی سلطنتک خلقه الفایندیکی
دهشت و حرمندن عبارت اولان اولیه برزمانده، ادب
السانیق دأب حکومه ترجیح ایلله خوجه سی اولان،
مئلا کورایتیک الی اوردی . وزمانه سنک اعلم و بیکه
- پادشاهک کندی تعبیرتجه - امام اعظمی اولان
مئلا خسروه ولو جامعده اولسون راست کلنجبه
قیام ایدردی .

علی قوئی رومه توجه ایتدیکی زمان هر قوناقده
مصارف ایچون بیک آقچه تخصیص ایتک کی نیجه
قیمت شناسقلر اظهار ایلدیکندن ممالک اسلامیته
هر طرفنده نه قدر کندیبه کوه نور اصحاب معرفت
وارایبه درکاهی وجه حاجت ایشلار ایدی . نته کم
مئلاجای - آنته بئدیجه فضائل پرورلکده ضرب
مئل اولان سلطان حسین باقرا دیرکیفی و علمه و رغبت
خصوصنده وزرای اسلامیته کلجه سنه فاتح عد
اولان علی شیرتوای اوزنکیسی ملوترکن - فاتحک
شهرت کالندن مشاهدته جالنه حاصل ایتدیکی اشتیاق
بو احقرامات فوق الماده ملک تأثیراته بیله غلبه ایدرک
تا ماوراءالنهر دن بررالرمه قدر اختیار سفر ایلشدی . [۱]
کیجه لی کوندوزلی اطرافنی احاطه ایدن بونجه اصحاب
معرفتی دائما حضورنده بحث ایتدیرر و بعضی کره
کندی میز اولوردی . نته کم خواجه زاده ایلله خطیب
زاده بئنده جریان ایدن اثبات واجب جلد مشهورنده
حکم، فاتح ایدی .

هله، زمانده تألیف اولان کتابلرکی قیمتی تقدیر
ایتک و اصحابنه بویوک بویوک احسانلر ایلک و یک
دکر لیلرلی فرمانلرله اطراف ملکه نشر ایتدیرمک
کندیبه مخصوص برفضیت ایدی .

علمای غنیانه ملک صاحبیه قناعت و کیجه لری بالنفس
مداریسی طولا شریق طلبه فی سعه تشویق ایلله کتفا
ایتوب، هر طرفک محصورلات ادرا کندن سراینده
فورددینی ایچمن عرفانی مسغید ایتک ایچون، اوروپا ده
و آسیا ده بولان ادکیا ایلله درت بش لسان اوزره
مسائل و متصل مخابرمل ایدردی . و دولته متعلق

[۱] مئلا جای قونییه قدر کلش وقفت و ورودی پادشاهک
وقتانه تعدادی ایتکله عودت ایلشدیر .

اولان عمر رآی کی علم و ادبه دایر اولان مکتوبلر سنکده
اکثری کندی بازار دی .
حیفه که پادشاهک زمان دولتی ملکه زده هر درلو
فضائلک ابتدای ترقیسی اولدینی کی ملک لسان ادبی
دخی او وقتلارده تشکک ایتکجه باشلامش و کندی ایسه
عرب و یونان آثارنده کوردیکی طرز حکیمانه فی
الترام ایش ایتک میلان عمومی به بر درلو غلبه
ایدمه دیکی ایچون ادبیاتیزی شیوه ابرالک تأثیرندن
قورتارمه ماشدیر .

حیفه کلندن کتایخانه معارفی بحق تزیین ایدمه چک
اوقدر آثارندن، میدانده بعضی اشعار ایلله اوزون حسنه
یازدینی تپید بئدنامه دن بشقه برشی قالماشدیر .
بدایع ایچنده شعر ایلله تصویره یک زیاده مائل
بولدینی ایچون، علمای اسلامیته شویله طور سون غرب
ادباسی دخی بویوک بویوک احسانلرینه مظهر ایش
و حتی بر لاین شاعرینک تقدیم ایتدیکی قصیده به
چاتره اولورق همشیریلرندن بر جوق اسیر آزاد
ایتمشدر . استانبوله هجوم امرینی و یردیکی کون «مال
موجود عسکرک اولسون، شو قدرکه شهرک ملاتی
طورانی غنمدر» دیبه دلال ندا ایتدیردیکی حالده
آیاصوفیه جامعنه کیردیکی زمان عربلردن برینک
بر رسمی طاش قیرمقله مشغول اولدینی کوردیجه،
«ماله نه تعرض ایدرسک» دیهرک یالین قلنج اوزرینه
یورتمشدر . ایتالیا ک مشهور رساملرندن جنتلیلی
بلیتوئی صنعتنه، مهارتیه حرمة استانبوله جلب ایدرک
نیم مجلس و مستغرق عاطفت ایتمشدر .
«اوراق پریشان» دن

نامی کال

۴۶۵ بجی نیل دونوی مناسبتله

استانبولک قتمی

بویوک خاقان بیللر واردی،
«بیزانس!..» دیبه صایقلاردی .
اویقو یوقدی کوزلرنده ؛
کوزی افقک اوزرنده
بیکلمکدن اوصانیردی ،
کون طومو غایه جق صانیردی .
فقط خابر! کون طومو غایق،
چکیلجه بیکدی آل سانچاق

کوزمل بلده اوزرینه،
آیاصوفیه ک مکربنه .
«انصار» مرقدندن
مژده آلان بویوک سلطان
استانبولی آله جقدی،
آدی «فاتح» قاله جقدی .

..

بهاردی، برکوزمل کوندی،
دیکر طور غوندی، ثولکوندی
یریشلیدی، کوکلمر ماوی...
بیک بر افسانه فی حاوی
رؤیا کیی سونرکن آی،
افق اوستنده برقورولنای
رئیسیدی طومغان کونش .

آت صیرتنده، دومان، آتش
آراسنده بویوک خاقان
یوچه سورلر آشوب آفان
عسکرله جوشو یوردی .
استانبوله فوشو یوردی .

..

آیاصوفیه، اسکی معبد!
شرفلیسک! سلطان محمد
سنده قبلی ایلک ثولکین
نمازنی.. عثمان بیکک
رؤیاسنی حق ایلده دی،
و تاریخ یکیلده دی .

أوت، اوکون اسکی تاریخ
بئندی؛ اوکون یازدی فاتح
.. هم من الباب الی الخراب -
بکی دوره برکوک کتاپ .

..

بیزانس!.. بیزانس!.. قبه بلده!..
تورک خاقانی قیلچ ایلده،
سکا حاکم اولدینی کون
بوئون تاریخ اولهی تورک!

۴۶۱ مایل

عادل قوبونجو

